

جمهوری اسلامی افغانستان وزارت زراعت، آبیاری و مالداری

ریاست زراعت، آبیاری و مالداری ولایت بدخشان مدیریت عمومی پلان و برنامه ها

معرفی، دورنما، اهداف، کارکردها و پلانهای سال (97-98)

تهیه کننده: انجنیر سید معین الدین (عینی)

معرفی ریاست زراعت

ریاست زراعت آبیاری و مالداری ولایت بدخشان با داشتن 223 نفر پرسونل فنی و غیر فنی (151 نفر مامور و 72 نفر اجیر) در 4 بخش (آمریت) و 13 بخش (مدیریت) به همکاری موسیسات خیریه همکار خدمات زراعتی و مالداری را برای دهاقین و مالداران این ولایت تحت چهار برنامه ذیل ارائه میدارند.

- 1- تنظیم منابع طبیعی.
- 2- تولید و حاصلخیزی زراعتی.
- 3- احیای اقتصاد زراعتی.
- 4- تغییر مدیریت و حمایت از برنامه ها.

خلاصه دورنمای وضعیت زراعت و مالداری ولایت بدخشان:

دور نمای تهیه شده در مورد زراعت و مالداری ولایت بدخشان بادر نظر داشت واقعیت ها و مصاحبه های که با دهاقین و آگاهان امور اقتصادی و مسئولین دولتی صورت گرفته است تهیه گردیده است و منحیث سند مورد اعتماد که ارایه کننده وضعیت موجود در سطح ولایت و نیاز های اساسی در سکتور زراعت بوده که از آن برای پلانگذاری های انکشافی در سکتور زراعت استفاده میگردد، در این دورنما برای ولایت بدخشان هشت اولویت زیر در نظر گرفته شده است که قرار ذیل میباشد:

- 1- انکشاف اقتصاد خانواده ها در بخش زراعت و مالداری
- 2- حمایت از توسعه مالداری
- 3- تنظیم منابع طبیعی و حفاظت از حیات وحش
- 4- آبیاری و مدیریت همه جانبه آب
- 5- انکشاف سکتور خصوصی
- 6- انکشاف باغداری و صنعت قوریه داری
- 7- مدیریت تنظیم مزرعه
- 8- ارزش افزای محصولات زراعتی و مالداری
- 9- استفاده و بهره برداری از نباتات طبی

قابل یادآوری میدانم که این دورنما نمیتواند فاقد نواقص از نقطه نظر محتوا و تحلیل وضعیت سکتور زراعت باشد چون در جریان ساختن این سند نبود امکانات معلوماتی و عدم دسترسی به ولسوالی ها و مصاحبه با دهاقین و مالداران هر ولسوالی از مشکلات عمده برای ما بود و کمترین معلومات زراعتی بگونه چاپی از ولسوالی ها بدسترس میباشد و در صورت ساختن پروفایل هر ولسوالی و جمع آوری معلومات لازم و بررسی نیازهای واقعی دهاقین و مالداران میتوان این دورنما را مبدا و اساس قرار داده و در سطح ولسوالی های ولایت بدخشان برنامه های انکشافی را در سکتور زراعت ترسیم و تطبیق نمود.

ریاست زراعت، آبیاری و مالداری در تهیه این دور نما با در نظر داشت ماموریت و چوکات کاری انکشاف ملی زراعت، تساوی حقوق جندر، پالیسی و استراتیژی زیست محیطی، محو کشت کوکنار و

مواد مخدر و زمینه کار آفرینی از طریق سکتور زراعت و انکشاف دهات، تحلیل و ارزیابی شرایط خاص جغرافیایی، اقلیم، آب و هوای ولایت بدخشان و تجارب که در این زمینه دارد با تیم رهبری و بخش های تخصصی عمل نموده است. در این دیدگاه مشکلات اصلی دهاقین و پیشنهادات در بخش های مختلف زراعت، مالداري، آبیاری، منابع طبیعی و حیات وحش ارایه گردیده است تا مراجع دولتی و مؤسسات همکار با توجه به پیشنهادات میتوانند پروژه های مؤثر را در هماهنگی با ریاست زراعت تطبیق نمایند.

این دیدگاه وضعیت اقتصادی خانواده ها را در سطح ولسوالی ها به معرفی گرفته است تا در همکاری با اجتماع کمک های جهانی جذب و در کوتاه مدت دسترسی خانواده ها به غذای کامل مهیا گردیده و در دراز مدت از نظر اقتصادی و اشتغال ولایت بدخشان به خود کفایی در سکتور زراعت و مالداري رسیده باشد.

دورنمای وضعیت زراعت و مالداري ولایت بدخشان

ولایت بدخشان دارای اراضی نا هموار و کوهستانی میباشد که مساحت تقریبی زمین آبی آن به (55598) هکتار و زمین للمی آن به (317570) هکتار میرسد. هر چند در یک دهه اخیر کارهای انکشافی در سکتور زراعت و مالداري چشمگیر بوده مگر وضعیت زراعت و مالداري بنابر کوهستانی بودن اراضی، پائین بودن کیفیت خاک که عمق خاک اکثراً به کمتر از یک متر میباشد و همچنان کوتاه بودن طول فصل نمویی و عدم ترویج تکنالوژی جدید زراعتی در بین دهاقین و مالداران رشد قابل ملاحظه را نداشته است و سطح حاصلات از فی واحد زمین پائین میباشد، که با توجه به نفوس موجود در این ولایت ضرورت به مواد غذایی بلند بوده واکثراً مواد غذایی شامل آرد، برنج و غیره از ولایت همجوار تخار و کندز تهیه میگردد و بصورت تقریبی 75 فیصد مردم این ولایت زیر خط فقر زندگی مینمایند.

عرضه خدمات زراعتی از طریق ریاست زراعت، آبیاری و مالداري و مؤسسات ملی بین المللی برای دهاقین و مالداران صورت میگیرد ولی باتشکیل خورد، کمبود امکانات و زیر بنا های زراعتی که ریاست زراعت بدخشان دارد نمیتوان به نیازمندی های اساسی دهاقین و مالداران رسیده گی صورت گیرد.

ولایت بدخشان دارای 28 ولسوالی بشمول مرکز، 1831 قریه، 208,828 فامیل و 1,252,065 نفر نفوس میباشد که (85) فیصد مردم ولایت بدخشان به سکتور زراعت و مالداري مصروفیت دارند.

ولسوالی های مهم زراعتی این ولایت شامل ارگو، کشم، بهارک و جرم میگردد و دیگر ولسوالی ها با داشتن کمترین زمین زراعتی و فصل نمویی کوتاه با مشکلات اقتصادی روبرو بوده و مردم آن بیشتر به مالداري اشتغال دارند.

زیرساخت های سکتور زراعت ومالداری مانند کلینیک های حیوانی ، سرکها ، سیستم آبیاری ، تعمیریونت های ترویجی ، استیشن های تحقیقاتی ، و غیره امکانات عرضه خدمت انکشاف نکرده وسیستم کشت و کار در مزرعه اکثر آ سنتی میباشد.

اهداف:

سنجش وتعیین شاخص ها برای افزایش محصولات زراعتی ومالداری، ایجاد زمینه وفرصت های خوبی کاری برای دهاقین، بلند بردن سطح اقتصاد دهاقین وافزایش حاصلات با استفاده از فروش محصولات زراعتی ومالداری.

دست آوردهای عمده انکشافی واقتصادی سال 1397								
شماره	اسم پروژه	وزارت/اداره مربوطه	ظرفیت پروژه	تاریخ شروع پروژه	تاریخ ختم پروژه	بودجه پروژه به افغانی	تعداد مستفید شوندهگان مستقیم ازپروژه	ملاحظات
1	احیا وحفاظت جنگلات پسته	ریاست زراعت	<ul style="list-style-type: none"> • احیای 20 هکتار جنگلات بابرللمی. • خریداری تخم پسته باکیفیت برای بذرللمی پسته. • ثبت 10 انجمن جنگلداری. 	10/ 1 /1396	1397 /9/ 30	462,000	1000	
2	انکشاف اکوسیستم های با ارزش طبیعی وتنظیم ساحات حفاظت شده	ریاست زراعت	استخدام 15 نفر محافظ ویک نفر سوپروایزر جهت حفاظت ومدیریت پارک ملی واخان	10/ 1 /1396	1397 /9/ 30	1,188,000	مردم محل	
3	احیای فارم تولید نهال جهت سرسبز ی وکسترش فضای سبز	ریاست زراعت	<ul style="list-style-type: none"> • احیا وحفاظت قوریه جهت تولید بیش از 80 هزار اصله نهال. • احیا 8 جریب قوریه وخیشاوه 7 جریب زمین قوریه وسایر فعالیت های تخنیکی 	10/ 1 /1396	1396 /10/ 1	389,000	4000	

4	تنظیم همه جانبه علچرها و نباتات طبسی (هنگ)	ریاست زراعت	• احیای موازی 100 هکتار علچرها، تنظیم چرا و بذرتخم علوفه جات احیای 10 هکتار ساحات تخریب شده هنگ.	10/ 1 1396	1397 /9/ 30	592,928	500	
5	توزیع گندم بذری اصلاح شده و کود کیمیاوی یوریا	ریاست زراعت	توزیع 500 متریک تن تخم گندم بذری و 1000 متریک کود یوریا برای دهاقین جهت افزایش حاصلات	10/ 1 1396	1397 /9/ 30	47,808,2 20	10000	
6	قطعات نمایشی گندم	ریاست زراعت	احداث (30) قطعه نمایشی گندم مقایسوی با گندم محلی	10/ 1 1397	11/ 30 1397	376,600	600	
7	قطعات نمایشی شالی	ریاست زراعت	احداث (40) قطعه نمایشی شالی بشکل ریا برای 40 نفر دهقان پیشقدم و تدبیر و رکشاپ های آموزشی برای آنها	1/ 1 1397	1397 /9/ 30	681,620	400	
8	توسعه کشت زعفران	ریاست زراعت	ایجاد 40 قطعه نمایشی زعفران، آموزش دهاقین در زمینه تولید زعفران، در زمینه پروسس و بسته بندی، تربینگ 80 نفر دهقان.	10/ 1 1396	1397 /9/ 30	3,144,0 00	80	
9	احیا و توسعه فارم تحقیقات زراعتی بهارک	ریاست زراعت	حفظ و مراقبت زیربنا ها، وسایط و ماشین آلات، تهیه روغنیات و سایر اقلام واجناس مورد ضرورت، استخدام کارآموز و کارگر روزمزد.	1396/1 0/1	1397/9/30	944,200	200	
10	پروژه عوامل تولید زراعتی (AAIP)	ریاست زراعت	• تولید 3150 کیلوگرام تخم مادری گندم. • انجام دادن 7 تجارب تحقیقاتی بالای گندم.	1/1/201 8	12/30/2018	2,323,5 60	500	
11	پروژه عوامل تولید زراعتی (AAIP)	ریاست زراعت	سروی ملی آفات و امراض نباتی	1/1/201 8	12/30/2018	1,407,0 00	1407000	

12	باغچه های خانگی و مصوذیت غذایی	ریاست زراعت	احداث 300 باغچه خانگی سبزیجات برای 300 خانم	20/10/1396	30/1/1397	2,193,907	300	
13	مجادله علیه آفات و امراض نباتی	ریاست زراعت	کنترل همه جانبه آفات و امراض نباتی	12/10/1396	11/10/1397	985,341	20000	
14	پروژه آبیاری و ذخیره آب	ریاست زراعت	احیای سرپند و کانال زراعتی جریخدره	1397/4/1	1397/9/30	2,770,690	1200	
15	اعمارکانال زراعتی	ریاست زراعت	اعمارکانال زراعتی بطول (433) متر	/10/1/1396	1397/9/30	49,500,000	1500	
16	حوزه دریای پنج آمو	ریاست زراعت	تهیه کردن آب زراعتی برای 74500 هکتار زمین زراعتی و بلند بردن سطح 20% آب محصولات زراعتی	20/1/2018	20/12/2018	27,354,687	5000	
17	برنامه انگشاف مالداري وصحت حیوانی	ریاست زراعت	<ul style="list-style-type: none"> • تطبیق ، انتقال واکسین ومانیتورینگ کمپاین بیماری برسلوز. • اجرای برنامه کنترل کنه برای جلوگیری ازانتشاربیماری تب کانگو. • نمونه گیری سمپل ازوضعیت شیوع بیماری زونوز. • خریداری یک عراده موترسایکل وروغنیات. <p>تهیه و خریداری یک پایه کمپیوتر وسایل برای مدیریت کنترل محصولات حیوانی</p>	1/3/1397	30/9/1397	1,839,200	6000	
18	پروگرام ملی باغدار ی ومالدار ی ( )	ریاست زراعت	<ul style="list-style-type: none"> • احداث 150 هکتار باغ جدید. • احیای مجدد 90 هکتار باغهای کهنه • احداث 1 هکتار باغ نمایشی متراکم و نیمه متراکم • توزیع 20000 	11,10,1396	1397/10/10	25,251,675	3000	

					کیلوگرام کود فاسفیت دار <ul style="list-style-type: none"> • اعمار 1 باب ذخیره گاه آب • اعمار 4 باب ذخیره گاه خاکی • اعمار 3 هکتار زمین آبریزه های کوچک و مدیریت آن. • اعمار 1 باب بند های کنترولی کوچک آب • توزیع تخم سبزیجات برای 550 قطعه • ایجاد 20 باب سبزخانه کوچک • ایجاد 5 باب سبزخانه بزرگ • توزیع 50 باب ذخیره آب برای باغهای پسته با ظرفیت 3000 لیتر آب در فی واحد • توزیع 25000 متر جالی آهنی برای حفظ و نگهداری باغهای پسته • توزیع 100000 خریطة پلاستیکی بذری • کنترول امر. اض نبات زمستانی و تابستانی در 120 جریب زمین • قرارداد با 17 VFUs برای انجام دادن خدمات ترویجی مالداری (دایر کردن کورسهای آموزشی برای دهاقین ذکور) • قرار داد با 34 تن نماینده گان اناث ترویجی برای انجام دادن خدمات ترویجی مالداری (دایر نمودن کورسهای آموزشی برای دهاقین اناث) • توزیع 2210 بسته حمایوی برای مالداران ذکور و اناث. 	NHL (P)	
--	--	--	--	--	--	------------	--

دست آوردهای عمده انکشافی و اقتصادی سال 1398											
شماره	کد پروژه	اسم پروژه	فعالیت پروژه	موقعیت پروژه	بودجه پروژه به افغانی	مصرف بودجه الی ربع دوم	تمویل کننده	تطبيق کننده	فیصدی پیشرفت	تاریخ شروع	تاریخ ختم
1	AFG/390654	احیای فارم ها تولیدی و تکثیری نهال ها جهت سرسبزی و گسترش فضای سبز	آماده ساختن ویلات بندی 8 جریب زمین	کشم	227667	113833	وزارت زراعت	ریاست زراعت	100	1/10/1397	30/9/1398
2	AFG/390654	تنظیم همه جانبه علفچرها و جلوگیری از توسعه صحرا	تهیه تخم رشقه للمی برای احیای مـوازی 314.5 هکتار فی 5 هکتار کیلوگرام	درایم، یفتل پایان	909362	727489	وزارت زراعت	ریاست زراعت	100	1/10/1397	30/9/13987
3	AFG/390654	انکشاف ایکوسیستم های با ارزش طبیعی	استخدام 15 نفر محافظ و یک نفر سوپروایز رز با خریداری 16 جـوره یونفورم جهت حفاظت و مدیریت پارک ملی واخان	واخان	1188000	356400	وزارت زراعت	ریاست زراعت	90	1/10/1397	30/9/1398
4	AFG/390676	آبیاری و ذخایر آب	سربند و تحکیم کارکانال نمازگه	اشکاشم	1737031		وزارت زراعت	ریاست زراعت	100	1/10/1397	30/9/1398
5	AFG/390285	تهیه ، توزیع و تصدیق دهی بذری و کود	تهیه و توزیع مقدار (550) متریک تن تخم گندم بذری به سطح ولایت	در مرکز ولسوالی ها	22000000		وزارت زراعت	ریاست زراعت	فصلی تاهنوز موا صلت نورزیده است	2/11/1397	30/9/1398

6		کیمیای	ایجاد (37) قطعه نمایشی گندم		38346 8	وزار ت زراء ت	رياس ت زراء ت	فصلی	2/11/1397	30/9/1398	
7			ایجاد (5) قطعات نمونه استندرد زعفران وتوزیع کود تقویتی برای قطعات نمایشی		65200 0	وزار ت زراء ت	رياس ت زراء ت	100	2/11/1398	30/9/1398	
8		توسعه کشت پخته وزعفران	آموزش دهقانین زعفران کار مرد درزمینه تولید و خانم های زعفران کار درزمینه پروسیس وبسته بندی زعفران و ایجاد مکاتب مزرعه		51600	وزار ت زراء ت	رياس ت زراء ت	در مرحله تطبيق	2/11/1397	30/9/1398	
9		احیا، توسعه ومراقبت از فارم های تحقیقاتی، ترویجی وتولیدی	تطبيق 34 تجربه تحقیقاتی در بخش های اصلاح غله جات، اگرانومی، نباتات پلیدار صنعتی ، امراض وافات نباتی وميوه جات		21000 0	وزار ت زراء ت	رياس ت زراء ت	100	1/2/1398	30/10/1398	
10			حفظ ومراقبت زیر بناها فارم و خریداری روغنیات جهت پیشبرد امورات تحقیقاتی در فارم	ولسوالی بهارک واشکاشم	62000	وزار ت زراء ت	رياس ت زراء ت	اجرا شده	1/2/1398	30/10/1398	

				تجهیزه و خریداری وسایل، سامان آلات لوازم وتجهیزات مورد نیاز فارم		23350 0		وزار ت زراء ت	رياس ت زراء ت	تكميل	8/2/1398	9/4/1398
				تطبیق واکسین بروسلوز، PPR، برنامه کانگو و عقد قرارداد با پروسونل کلینیک های حیوانی، خریداری بطری به یخچان فریزر	تمام ولسوالی ها و مرکز	26786 10	53572 2	وزار ت زراء ت	رياس ت زراء ت	100	20/12/1397	30/8/1398
				خریداری وتوزیع 23 قلم وسایل پروسس مواد غذائی	مرکز فیض آباد	20808 00	20808 00	وزار ت زراء ت	رياس ت زراء ت	100		

برنامه ملی
انکشاف
مالداری
وصحت
حیوانی

ایجاد باغچه
های
خانگی
و مصنویت
غذائی

14	AFG/930357	مبارزه علیه امراض وافات نباتی	توزیع جواز آفت کش ها و کود، کنترول مارکیت ودکاکین آفت کش ها و کود، کنترول کنه های نباتی، مبارزه علیه ملخ، کنترول امراض وافات نباتی، ایجاد 4 مکتب مزرعه دهاقین، کنترول امراض وافات نباتی قرانطین داخلی، توزیع نسخه آفات و امراض نباتی برای دهاقین	درمرکز ولسوالی بدخشان 19	11113 41	27783 5	وزارت زراعت	ریاست زراعت	100	1/1/1398	30/9/1398
15	AFG/390356	پروگرام ملی باغداری و مالداری (NHLP)	توزیع 50 بسته لوازم برای جمع آوری وبسته بندی محصولات باغ ها		93750 0	51562 5	وزارت زراعت	ریاست زراعت	100	1/10/1397	30/9/1398
28			احداث 130 هکتار باغ احداث 1 هکتار باغ های متراکم ونیمه متراکم درختان مثمر های جدید درختان مثمر		76050 00	76050 00	وزارت زراعت	ریاست زراعت	100	1/10/1397	30/9/1398

								ایجاد 1 پلات نمایشی برای آموزش وتوسعه خدمات ترویجی		36	
								توزیع 9 بسته وسایل باغداری برای کارمندان ترویج وده‌ها پیشقدم		37	
								توزیع تخم پسته برای احداث 15 هکتار باغ های جدید پسته		38	
								توزیع هنگ ، نخود و نباتات دیگر برای کشت بحیث نباتات دومی در 60 هکتار باغ های نو احداث شده پسته		39	
								پیوند کردن نهال های پسته در 5 هکتار زمین		40	
								توزیع 300 کیلو گرام خریطة پلاستیکی بذری برای کشت تخم پسته		41	
								کنترل امراض نباتی زمستانی وتابستانی در 32 هکتار باغ های مثمر		42	
	1/10/1397	100	ریاست وزارت زراعت	وزارت زراعت	30000 0	18000 0					
30/9/1398	1/10/1397	فصلی	ریاست وزارت زراعت	وزارت زراعت	20250 0						
30/9/1398	1/10/1397	60	ریاست وزارت زراعت	وزارت زراعت	37125	7425					
30/9/1398	1/10/1397	100	ریاست وزارت زراعت	وزارت زراعت	32730 0	26184 0					
30/9/1398	1/10/1397	فصلی	ریاست وزارت زراعت	وزارت زراعت	39412 5						
30/9/1398	1/10/1397	100	ریاست وزارت زراعت	وزارت زراعت	11250 0	22500					
30/9/1398	1/10/1397	100	ریاست وزارت زراعت	وزارت زراعت	42208 0	29545 6					

						98959		توزیع خریطه کاغذی انار و خربوزه برای کنترل میخانیکی در مقابل امراض و آفات نباتی در 7 هکتار زمین		43
						15300 0		توزیع 100 بسته عوامل مفیده نباتی جهت کنترل عوامل مضره امراض نباتی		44
						85710		توزیع وسایل کلینیک برای 2 کلینیک سیار نباتی		45
						10500 0		تهیه و توزیع تلک های پیرامونی برای کنترل حشرات در 100 پلات های نمایشی		46
						73500		تهیه و توزیع چسب های پیرامونی برای کنترل حشرات در 100 پلات های نمایشی		47
						11064 0	11064	تهیه و توزیع تلک های دلته برای جلوگیری امراض وحشرات در 120 پلات های نمایشی		48
	30/9/1398	1/10/1397	فصلی	ریاست وزارت زراعت	وزارت زراعت					
	30/9/1398	1/10/1397	فصلی	ریاست وزارت زراعت	وزارت زراعت					
	30/9/1398	1/10/1397	فصلی	ریاست وزارت زراعت	وزارت زراعت					
	30/9/1398	1/10/1397	0	ریاست وزارت زراعت	وزارت زراعت					
	30/9/1398	1/10/1397	فصلی	ریاست وزارت زراعت	وزارت زراعت					
	30/9/1398	1/10/1397	100	ریاست وزارت زراعت	وزارت زراعت					

								تهیه 60000 چوپه ماهی برای فارم های ماهی پروری خصوصی که از قبل اعمار گردیده است			56
								قرارداد با 18 واحد کلینیک های وترنری ساحوی (VFUs) برای انجام دادن خدمات ترویجی مالداری (دایر کردن کورسهای آموزشی برای دهاقین ذکور)			57
								قرارداد با 36 نفر نمایندگان اناث ترویجی برای انجام دادن خدمات ترویجی مالداری (دایر نمودن کورس های آموزشی برای دهاقین اناث دردهات)			58
								توزیع بسته های حمایوی برای 2340 مسئودین خدمات ترویجی مالداری (ذکور و اناث)			59
			تطبيق گردید	رياست ت زراء ت	وزار ت زراء ت	72000 0					
		1/10/1397	100	رياست ت زراء ت	وزار ت زراء ت	11880 00	11880 00				
		1/10/1397	100	رياست ت زراء ت	وزار ت زراء ت	10800 00	10800 00				
		1/10/1397	100	رياست ت زراء ت	وزار ت زراء ت	21645 00	21645 00				
		30/9/1398									
		30/9/1398									
		30/9/1398									
		30/9/1398									

1- تحلیل اقتصادی وضعیت خانواده ها در بدخشان و دیدگاه برای ایجاد فرصت های کاری .

در ولایت بدخشان اعضای خانواده در مسائیل تولید و سهم گیری در انکشاف اقتصاد خانواده نقش بارز داشته است ، چون منابع تولید محدود بوده و تمام اعضای خانواده تلاش مینمایند تا بمنظور فراهم نمودن سهولت های زندگی و امرار معیشت در پهلوی هم قرار داشته باشند . مثلاً زنان و کودکان همیشه در مزرعه و نگهداری مویشی سهمیم بوده و مردهای خانواده بیشتر در کار های فزیکتی نسبتاً ثقیل دخیل میباشند و روحیه تبعیض مثبت در خانواده ها بنابر موضوعات اقتصادی و تاحدی فرهنگی انکشاف نموده است . از اینکه اراضی موجود در ولایت بدخشان اکثراً للمی میباشند و از سوی هم سردی درازمدت در طول سال میزان تولید مواد غذایی را در سطح خانواده ها پائین آورده و درآمد سالانه اقتصادی خانواده ها در سطح قریه جات نمیتواند پس انداز ویا ذخیره امرار معیشت در سال پیشرو باشد که دراین صورت میتوان گفت اشتغال (85) فیصد نفوس ولایت بدخشان در زراعت و مالدارتی نشان میدهد که فقر اقتصادی و میزان بلند بیکاری در سطح ولایت میباشند و معلومات که در دسترس است رژیم غذایی خیلی ضعیف بوده و ترکیبات غذایی اکثر فامیل ها به استثنای ولسوالی های کشم، بهارک، جرم، شهدا و فیض آباد بدون سبزیجات بوده و رژیم غذایی در خانواده ها نامنظم میباشند.

بادر نظر داشت وضعیت ضعیف اقتصادی خانواده ها مبنای برنامه های انکشافی را باید دهاقین کم زمین ،مالداران کم اقتصاد و انکشاف مهارت های تولیدی در سطح خانواده ها اساس گذاشت تا از یک طرف سطح اشتغال را در سطح خانواده بلند رفته و از سوی دیگر کار با دهاقین و مالداران که به امکانات مالی کمترین دسترسی دارند قادر میشوند در دراز مدت از این مشکل بشکل بنیادی رهایی یابند.

همچنان این را باید دانست از نقطه نظر زراعت دهقان اساس رشد اقتصادی را در این مرحله بازی میکند و رسیدن به این اهداف از طریق تنظیم نظام خانواده که اعضای خانواده دهقان در مسئولیت های اجتماعی دخیل میگردد بدست میآید، کار با فامیل دهقان باعث میشود تا سطح تولید با انسجام منابع داخل خانواده دهقان بلند رفته و در مصارف صرفه جویی گردد و از جانب دیگر افکار کهنه که باعث عدم اشتراک خانواده دهقان در مسائیل اقتصادی و اجتماعی میگردد از میان برداشته شده و تنظیم اقتصاد خانواده و جامعه دهقانی

رابطه‌های شریک ساختن و قبول نمودن این دیدگاه که باید یک نظام مشارکت شهروندی در جامعه دهقان ایجاد گردد و از ابتکارات افراد جامعه برای بهبود و غنای طرح‌های انکشافی در سطح قریه بهره‌برداری شود که در این پروسه شریک بودن اعضای خانواده دهقان شرط اساسی پیشرفت در انکشاف اقتصاد خانواده بشمار میرود.

انکشاف اقتصاد خانواده دهقان در سطح یک ولایت یک پروسه دوامدار و چندین مرحله‌ای بوده و موفقیت این پروسه بستگی به شناخت وضعیت دهقان از نگاه اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی دارد و حتی تطبیق هر نوع پروگرام انکشافی نظریه وضعیت اجتماعی در یک ولایت نظریه ولسوالی هافرق میکند و کارمندان ترویج نمیتوانند عین دیدگاه را در سطح یک ولسوالی تطبیق نمایند. چون وضعیت جغرافیایی و موضوع تولید فرق میکند و از همه مهمتر جامعه دهقانی بنابر محرومیت‌های سیاسی و فقر اقتصادی از آگاهی و سواد کم برخوردار بوده و در بی باوری بسر میبرند و از سوی دیگر پیچیده بودن سیستم سیاسی بودن عرضه خدمت جامعه دهقانی را متأثر ساخته و بگونه غیر مستقیم بخش از دهاقین در مسائل پیچیده سیاسی گرفتار میباشند که در چنین اجتماع دهقانی باید از طریق کارمندان ترویجی نخست اعتماد ایجاد گردیده و بعد پروسه‌های انکشافی بشکل مشارکتی تطبیق گردد تا زمینه تغییر دیدگاه و مثبت اندیشی بوجود آید.

کار با خانواده دهقان نظریه وضعیت مارکیت عملی گردد یعنی خانواده دهقان چی باید تولید کند، برای کی تولید کند و به چی مقدار تولید کند؟.

کار با خانواده دهقان باید در بخش‌های انکشاف مالدار، تولید سبزیجات و میوه جات و پروسس آن، تعلیم و تربیه، تدبیر منزل و غیره مسائل اقتصاد زراعتی که نظریه شرایط موجود میتواند باعث انکشاف اقتصادی گردد باید روی یک برنامه منظم اقتصادی صورت گیرد تا دهاقین بشکل سیستماتیک به مارکیت ارتباط برقرار نموده و بعد از ارتباط یافتن دهقان به مارکیت پروسه‌های مرتبط به انکشاف اقتصادی به سهولت به پیش میرود چون مارکیت منحیث مکتب اقتصاد به آگاهی دهقان میافزاید و دهقان تلاش مینماید تولیدات را بمنظور فروش و بدست آوردن مفاد داشته باشند.

با در نظر داشت مباحث فوق دورنمای اقتصاد خانواده در چارچوکات ریاست زراعت بدخشان را میتوان چنین تعریف نمود: دسترسی خانواده‌های فقیر و آسیب‌پذیر جامعه در روستاها، مناطق شهری و نیمه شهری به غذای کافی و باکیفیت با استفاده از منابع دست‌داشته خانواده هاجهت رفع نیازمندی غذایی و رشد عواید خانواده‌ها بخاطر داشتن یک زندگی سالم و فعال و مأموریت که در این زمینه ریاست زراعت مسئولیت آن را دارد عبارت از ایجاد مصونیت غذایی، بهتر ساختن حالت تغذی و بلند بردن سطح اقتصاد خانواده‌های

قفیرو آسیب پزیر از طریق محصولات زراعتی و مالداری در روستاها مناطق شهری و نیمه شهری در ولایت بدخشان میباشد.

2- وضعیت تولید غله جات ، حبوبات ، نباتات تیلی و سبزیجات:

اراضی که به آن بنابر رسیدن آب کافی در تمام فصول سال زمین آبی مینامند و باید دوتا سه فصل تولید نماید در ولایت بدخشان چنین نبوده و کوتاه بودن فصل نمویی و طویل بودن موسم سردی باعث گردیده بجز از ولسوالی کشم که دهاقین میتوانند از زمین آبی در دوفصل غله تولید نمایند و اگر سبزیجات بکار به سه فصل کشت افزایش بدهد و در دیگر ولسوالی ها زمین های آبی به مانند زمین للمی یک فصل کشت میگردد و بیشتر گندم و جو رواج داشته که کاه بدست آمده از اهمیت خاص در تغذیه زمستانی مواشی برخوردار میباشد. حبوبات شامل لوبیا، نسک، ماش، نخود، باقلی، پتک، مشنگ بوده و از سبزیجات بیشتر کچالو، پیاز، رومی، فالیزکاری و غیره کشت میگردد. نباتات تیلی مانند سرشم، زغر، کنجد و آفتاب پرست و غیره نیز در ولسوالی های ارگو، فیض آباد، بهارک، خاش، جرم، یفتل، شهر بزرگ، درایم، کشم، تشکان، راغها (یاوان، کو هستان و راغستان) بذر میگردد. در این اواخر بذر زعفران و سویابین در ولسوالی های بهارک، کشم، جرم و ارگو ترویج یافته است که بنابر مساعد بودن آب و هوا حاصل قناعت بخش از آن بدست میاید.

3- وضعیت باغداری :

باغداری در هفت سال اخیر در ولسوالی های بهارک، کشم، ارگو، جرم، درایم، خاش، اشکاشم، و اخان، یفتل پایان، شغنان و ولسوالی دروازها رشد نموده و در این راستا برنامه ملی باغداری و مؤسسات همکار نقش برآورنده داشته اند و در حال حاضر مساحت تقریبی باغ های معیاری و استندرد به (6804) جریب زمین تخمین زده میشود که شامل سیب، ناک، زردآلو، شفتالو، گیلان، انگور، و غیره میگردد و باغ ها چهارمغز و توت بصورت عنعنوی از گذشته ها رواج داشته و بیشتر در ولسوالی های یفتل، فیض آباد، بهارک، شهدا، کشم، تشکان، خاش، جرم، شغنان، وردوج، تگاب و ولسوالی های درواز وجود دارد و قوریه جات بشکل محلی به صورت پراکنده و غیرفنی وجود داشته و مردم از انواع وراثتی های درختان (ناک، چارمغز، زردآلو، گیلان، آلبالو و غیره) که از نوع وراثتی محلی میباشد استفاده می نمایند. نبود مارکیت، سردخانه ها، و نداشتن از معیار های تولید و مارکیت باعث میشود تا اکثر حاصلات باغداران ضایع گردیده و قابلیت انتقال را به بازار های محلی و ولایات همجوار نداشته باشد و باغداران و اشخاص علاقمند در بخش باغداری نهال ها مثمر مورد ضرورت شان را از ولایات همجوار خریداری می نمایند و در صنعت قوریه داری در ولایت بدخشان کمتر توجه صورت گرفته است.

آفات و امراض همه ساله چالش عمده را در بخش تولیدات زراعتی تشکیل میدهد و دهاقین کمتر به مسائل جلوگیری از ضرر امراض و آفات آگاهی دارند.

4- وضعیت منابع طبیعی و حیات وحش :

بدخشان یکی از کوهستانی ترین ولایت در سطح کشور است که دارای (2698933) هکتار زمین علفچر و در مجموع (60000) هکتار جنگلات طبیعی از جمله (15000) هکتار آن جنگلات پسته میباشد اکثر مردم به مالداري مشغول اند و سالانه هزاران راس مواشي از ولايات همجوار به علفچرهای این ولایت در موسم بهار و تابستان غرض چراه سفر مینمایند .

بدخشان یکی از ولايات پسته خیز کشور بوده که در ارتفاعات 1000-1700 از سطح بحر بشکل طبیعی رویده است در سال هایکه وضع اقلیم مساعد باشد سطح تولید به بیش از (1000) تن پسته میرسد . کمربند پسته لایق از همین ولایت آغاز یافته و جنگلات پسته ایکوستم های خشک محیط بدخشان را احتوا مینماید که متاسفانه قطع بیرحمانه جنگلات توأم با خشک سالی های اخر تخمیناً بالاتر از 50% جنگلات پسته ، علفچرها و نباتات طبی مثل هنگ ، جمبیلک ، شرین بویه و غیره بدخشان را از بین برده است و بعضاً به زمین های زراعتی للمی و یا خار تبدیل نموده اند که اسباب سر از پیر شدن سیلاب های مدهش و فرسایش خاک به تباهی حیات وحش گرایده است. و همچنان در اثر استفاده غیر معقول از جنگلات مثمر ، علفچرها و محدود شدن استفاده از منابع طبیعی مهاجرت های اجباری جوامع به شهر کوچک فیض آباد بیشتر گردیده است . باوجود که از سال های 1386 در قسمت احیای ساحات تخریب شده جنگلات و علفچرها برنامه های تنظیم آبریزها و احیای جنگلات پسته یک سلسله فعالیت ها انجام یافته ولی بسنده نبوده ایجاب فعالیت های بیشتر را به منظور احیای مجدد جنگلات و علفچرها در دراز مدت مینماید.

ساحات ایکولوژیکی و حیات وحش در بدخشان در گذشته ها به وفراط دیده میشد ولی در اثر کثرت نفوس و مداخلات انسانها در محل زیست آنها نسل این میراث طبیعی کاهش یافته صرف در حال حاضر چند ساحه ایکولوژیکی باقی مانده که از جمله ساحات حفاظت شده و احیاناً میباشد و نادرترین ساحه را تشکیل میدهد و بخاطر داشتن مناظر طبیعی و حیات وحش کمیاب بحیث دومین پارک ملی در سطح کشور اعلان گردید که توجه ملی و بین المللی را بخود جلب نموده است و ایجاب مینماید در حفظ میراث های طبیعی سائیر ساحات بالارزش این ولاد پهلوی پارک ملی و احیاناً توجه بیشتر بعمل آید.

ولایت بدخشان دارای منابع آب فراوان بوده که منبع خوب برای رشد اقتصادی میباشد که متاسفانه سالانه میلیون ها متر مکعب آب بدون استفاده و مدیریت به هدر میرود ، تقریباً 400 کانال آبیاری خورد و بزرگ در سطح ولایت بدخشان وجود دارد ، تعداد اندک سربند ها بشکل معیاری اعمار گردیده که متاسفانه سالانه از اثر حوادث طبیعی نیز متضرر و تخریب میگردد. خامه بودن کانال ها و سربند ها ، نبود انجمن های آبیاری و مشکلات مدیریت آب و حقابه ها از جمله چالش های عمده این بخش میباشد.

5- وضعیت مالداري در ولایت بدخشان

کوهستانی بودن اراضی و موجودیت علفچرهای بهاری و تابستانی سبب گردیده تا بیشتر مردم ولایت بدخشان به شغل مالداری مصروفیت داشته باشند و موجودیت غزگاو و درولسوالی های واخان، زیباک، اشکاشم، کرانومنجان، تگاب و یمگان که تعداد تقریبی مجموعی آن به (15000) راس میرسد و از این حیوان بیشتر به مقصد شیر، گوشت و بارکشی استفاده میشود و این حیوان درولسوالی های سرد سیربیشتر زیست مینمایند، ولسوالی های درواز ها برای رشد و پرورش گوسفند گدیک بسیار مساعد میباشد. معلومات اولیه که در آمریت مالداری ریاست زراعت قرار دارد نشان میدهد که به تعداد (313486) راس گاو ، (680915) راس گوسفند ، (706086) راس بز در سطح این ولایت موجود می باشد که به مقصد شیر، گوشت، پوست، روغن و غیره موارد استفاده میگردد. در طول این سال ها تقریباً 2500 گاوشیری توسط سپرم منجمد القاح مصنوعی گردیده است که تقریباً بیشتر از 1300 راس گاو اصلاح شده در سطح لایت نگهداری میگردد و در سال جاری به تعداد 150 فرد گوساله اصلاح شده در ولسوالی های بهارک ، شهدا، ارگو و فیض آباد تولد و راجستر گردیده است ، سالانه بین 100- 200 فرد گوساله اصلاح شده زراعتی تولد میشوند. شیوع امراض حیوانی شامل انترکس، FMD ، PPR ، انترتوکسمیا ، پاسترلوز، مرض سگ دیوانه ، CCPP ، Black Leg به اصطلاح عامیانه سیاه ران، و چیچک بز و گوسفند یا Sheep Pox ، کم بود علوفه جات و کمبود کلینک های استندرد حیوانی سالانه تعداد زیادی مواشیرا درولسوالی های سردسیر تلف مینماید. و همچنان در بخش مرغداری امراض عمده که همه ساله شیوع مینماید شامل نیوکاستل یا مرغ مرگی ، چیچک مرغ و سی آر دی میباشد که باعث ضعف از بین رفتن کتله های بزرگ از مرغ ها در سطح قریه جات میگردد. بدون شک مالداران یکی از گسترده ترین و کار آمد ترین بخش های زراعت در این ولایت است که با اندکی توجه و افزایش این شغل این بخش به مرزهای خود کفایی خواهد رسید .

6- وضعیت سکتور خصوصی:

با آنکه زراعت و مالداران بزرگترین سکتور تولیدی و اقتصادی ولایت بدخشان بوده و منبع اساسی تهیه مواد غذایی و اشتغال میباشد به نسبت نبود برنامه و استراتژی انکشافی و عدم زمینه سازی برای جلب سرمایه گذاری بخاطر انکشاف سکتور زراعت باعث گردیده تا بدخشان به ولایت استهلاکی زراعتی تبدیل گردیده کوچکترین انکشاف را در سکتور خصوصی دیده نمیشود . از نقطه نظر سرمایه گذاری بدخشان میتواند در دراز مدت ظرفیت خوب برای زراعت و مالداران و برنامه های جهان گردان پیدا کند و جذب سرمایه گذاری در بخش زراعت و مالداران مساعد بوده و باید سرمایه گذاری سهولت های لازم از طرف حکومت محلی فراهم گردد تا از این طریق زراعت در منابع محدود انکشاف نموده و سطح بلند تولید با نورم های تجارتی عناصر بازار یابی را فراهم میکند و مالداران هم از حالت عنعنوی به صورت عصری درآمده و باعث رفاه و ایجاد سهولت برای روستائیشان ها میگردد و ولایت بدخشان میتواند حیثیت مارکیت عرضه مواشی خورد را در سطح شمالشرق کشور داشته باشد و در دراز مدت برای کمپنی های پروسیس شیر رقابت سالم ایجاد میگردد.

در حال حاضر سکتور خصوصی منحیث تشبث اقتصادی در سکتور زراعت و مالداران فعالیت ندارد و همچنان مدیریت و حمایت دولت نیز از سکتور خصوصی خیلی ضعیف میباشد. مثلاً در بخش تولید تخم بذری دو شرکت تحت پوشش وزارت زراعت ، آبیاری و مالداران میباشد که در سال جاری بگونه غیر فعال قرار داشته و پلان تولیدی بخاطر سال آینده نیز ندارد و همچنان در بخش لبنیات و پروسیس

محصولات حیوانی نیز فعالیت ضعیف بوده و مردم بگونه عنعنوی تولید مینمایند و در آدرس سکتورمالداری فارم وجود ندارد ، انجمن قوریه داران حمایت مالی نگردیده و در حال حاضر بیشترین نهال مورد ضرورت از ولایت تخار و کندز بدست میآید.

7- مدیریت تغیر:

بهبود اجراءات و پروسه های کاری ، توانمند ساختن پرسونل و اداره ، تطبیق پالیسی ها ، طرز العمل ها ، معیاری ساختن سیستم مالی و اداری ، انکشاف و تطبیق پلان های انکشافی و عادی ، تعیین اهداف ، ارزیابی ها ، تهیه معلومات ها و شریک سازی آن ها با افراد ذیدخل داخلی و خارجی ، مدیریت منابع بشری، ارتقای ظرفیت کوپراتیف های زراعتی، انجمن ها ، شرکت های تخم های اصلاح شده از جمله فعالیت های عمده این بخش بوده که انکشاف اندک نموده است و ایجاب بهبود ، انکشاف و ارتقای ظرفیت هم در بخش منابع بشری و هم در بخش توانمند سازی و حاکمیت اداره و نهاد های همکار خصوصی را مینماید.

فرصت ها برای انکشاف سکتور زراعت و مالداري :

- موجودیت موسسات همکار و تمویل کننده گان در بخش زراعت در ولایت بدخشان
- موجودیت منابع سرشار آب زراعتی
- موجودیت جنگلات مثمر و غیرمثمر ، چراگاه ها و پارک ملی
- حمایت دولت از متشبثات خصوصی برای سرمایه گذاری در بدخشان
- منابع بشری ارزان در سطح ولسوالی ها
- امنیت و حمایت مردم از پروژه های انکشافی
- بستر مناسب برای انکشاف باغداری و مالداري

پیشنهادهات بمنظور بلند بردن سطح اقتصاد خانواده های دهاقین:

1. کمک و اعطای قرضه های زراعتی نظر به ایده های دهاقین و حمایت دهاقین پیشقدم و مبتکر در ترویج تکنالوژی جدید و سیستم های کشت
2. ایجاد کوپراتیف های زراعتی زنانه و حمایت مادی و معنوی از طریق دولت.
3. شریک ساختن فامیل دهاقین در مسایل اجتماعی در سطح قریه جات بخصوص در سکتور زراعت و مالداري.
4. حمایت از فامیل های که در مالداري مصروف هستند بخصوص از طریق تداوی مواشی و مراقبت های زمستانی با توزیع نمودن مواد خوراکی در فصل زمستان.
5. از بین بردن فاصله میان دهقان و مارکیت بخصوص در موضوع عرضه و تقاضا .
6. ایجاد مراکز فروش محصولات زراعتی در شهرها که تولیدات توسط خود دهقان و باغدار بفروش برسد.

7. بلند بردن سطح آگاهی تمام اعضای فامیل دهقان و سهیم نمودن اعضای فامیل دهقان در موضوعات اقتصادی خانواده و مدیریت مزرعه.
8. تبدیل نموده محصولات زراعتی و مالداري به محصولات صنعتی در سطح ولایت بمنظور صنعتی شدن زراعت و تولید مناسب و باکیفیت از طریق دهاقین.
9. نشر کتاب های آموزشی در بخش زراعت و ایجاد تلویزیون زراعتی و برگزاری برنامه های زراعتی از طریق تلویزیون ها.
10. ایجاد بازار های مخصوص تولیدات داخلی برای خانم ها و فامیل دهاقین تا ارتباط درست بین دهقان و مارکیت بوجود بیاید
11. طرح برنامه های زراعتی خاص برای زنان دهات و زنان که میخواهند در بخش زراعت اشتغال داشته باشند.
12. ایجاد باغچه های خانگی در سطح روستاها و شهرها.
13. تدویر برنامه های ویژه برای زنان بخاطر پیشرفت فعالیت های تشبثی آنها در بخش زراعت و مالداري
14. معرفی نبات سویابین ، پروسس و طرز العمل استفاده از آن در سطح خانواده ها بخ منظور کاهش عدم مصئونیت غذایی.

پیشنهادهای جهت ازدیاد تولید غله جات ، حبوبات ، نباتات تیلی و زعفران

1. توزیع تخم بذری و کود کمیایوی بافیصدی سپسایدی پائین سالانه برای 50000 هزار نفر دهقان .
2. ماشین الات زراعتی یکی از فکتور های قابل محاسبه در سکتور زراعت در کشور ما بوده که میتواند جاگزین سیستم های سنتی و عنعنوی زراعت گردد
3. عرضه خدمات زراعتی شامل (ادویه جات زراعتی و سفارشات اگرونومیکی) که باید بوقت معین و مناسب بدسترس دهاقین قرار گیرد .
4. ساختن انجمن های دهاقین و مکتب دهاقین تا سطح دانش و آگاهی دهاقین بلند برود
5. توسعه بخشیدن ساحه بذر گندم به تناسب ازدیاد سالانه نفوس و تحت ابیاری قرار دادن زمینهای بکروباير از طریق اعمار بند های ابگردان زیرا ساحه فعلی زمین تحت بذر گندم برای تولید گندم مورد نیاز به مقایسه نفوس ناکافی بوده از سوی دیگر این ولایات دارای منابع آبی فراوان میباشد
6. معرفی انواع تخم گندم بذری در اقلیم سرد این ولایت که تا هنوز کدام وراثتی مناسب اصلاح شده برای کشت در این مناطق دریافت نگردیده است.
7. فروش مقدار مازاد گندم در ولسوالیهای که مازاد دارند به قیمت مناسب در بازار یکی از ضرورت های قابل ملاحظه دهاقین کشور بوده که تولید اضافی آن به قیمت نازل به بازار عرضه گردیده نیازمندی و منفعت دهقان را فراهم نمی سازد .

8. تحت پوشش قراردادان فارم گنج آباد اشکاشم که یک زون اقلیمی در این ولایت بوده و میتواند وراثتی های راکه در مقابل سردی مقاومت دارند معرفی کرد.
  9. تحت پوشش قراردادان ولسوالیهای دوردست بخصوص دروازاها درپروسه توزیع تخمهای بذری ،کودکمیای و اعمار کانال ها غرض آبیاری ساحات قابل کشت.
  10. ساختن یک راهبرد قوی جهت انکشاف و توسعه کشت تباتات تیلی
  11. شامل ساختن توزیع تخم های اصلاح شده تیلی و کود کمیای در کمپاین خزانی و بهاری
  12. فراهم نمودن ورکشاپ و ترنینگ های زراعتی برای دهاقین و مامورین ترویج
  13. فراهم نمودن ماشین الات زراعتی
  14. معرفی تخم های اصلاح شده حبوبات به دهاقین
  15. بالابردن ظرفیت دهاقین در رابطه به کشت حبوبات
  16. بالابردن ظرفیت دهاقین در رابطه به فواید (وقت کشت، تناوب زراعتی
  17. بالابردن سطح تولیدات حبوبات
  18. احداث قطعات نمایشی ترویجی زعفران در قریه جات
  19. فراهم نمودن کیت های جمع آوری پروسس و خشک کن نبات زعفران جهت بلند بردن کیفیت زعفران برای دهاقین پیش قدم زعفران کار
  20. فراهم کردن مارکیت برای محصول زعفران و ارتباط دادن دهاقین زعفران کار با مارکیت های کابل ، هرات ، بلخ و خارج
  21. ایجاد لابراتوار کنترول و کیفیت زعفران
  22. معرفی تخم انواع مختلف سبزیجات ، میوه جات و حبوبات که با رعایت تناوب زراعتی و سیستم های کشت باعث بهبود بخشیدن وضعیت خاک گردیده و عواید خوب از آن بدست آید.
  23. تنظیم فیصدی تولید انواع مختلف نباتات از طریق متشبثین زراعتی و ایجاد پالیسی بمنظور فعال نگهداشتن چرخ فابریکه های تولیدی.
- پیشنهادهای بمنظور استفاده بهتر از منابع آبی ، زمین ، جنگلات و علفچرها:**
1. اصلاح قانون علفچرها و تنظیم پالیسی در استفاده از علفچرها
  2. تطبیق طرز العمل اجاره دهی اراضی دولتی از طریق اداره مستقل اراضی افغانستان و عدم تطبیق موضوعات غیرقانونی مانند اجاره زمین بشکل خسبری و غیره.
  3. اصلاح اراضی و ایجاد پالیسی در زمینه تفکیک زمین های شخصی ، دولتی و زمین های علفچر و جنگلات از زمین های شخصی.
  4. تنظیم و اترشید ها و تطبیق برنامه های احیای جنگلات و علفچرها.
  5. ساختن چک دم ، تراسبندی زمین های دارای سلوپ و مراعات نمودن تناوب زراعتی.

6. بلندبردن سطح آگاهی مردم در تنظیم منابع طبیعی و بهره برداری و حفاظت از جنگلات و علفچرها.
7. گسترش باغ های میوه در مناطق کوهستانی و تقسیم بندی ساحات جغرافیائی ولایت بدخشان به زون های اقلیم جهت احداث قوریه جات مثمر و تکثیران در تمام زونهابه شکل متوازن.
8. ترویج مالداری در مناطق کوهستانی، ترویج و معرفی علوفه جات پرارزش بین مالداران.
9. ایجاد حس مالکیت بین مردم نسبت به جنگلات و علفچرها.
10. ساختن انجمن های حفاظت از جنگلات و علفچرها.
11. جلوگیری از اجاره دهی زمین های لامالک دولتی و علفچرها و از بین رفتن سیستم تکتانه خسبری از طرف اداره مستقل اراضی افغانستان.
12. ایجاد پالیسی و طرز العمل ها بخاطر تفکیک علفچرها و جلوگیری از اجاره دهی اراضی جنگلات و علفچرها.
13. سرمایه گذاری های انکشافی در سطح قریه جات دور دست در زمینه اشتغال یابی
14. ارایه بدیل برای چوب سوخت و ترویج وسایل تولید حرارت بمنظور پخت و پز در سطح قریه جات.
15. ساختن انجمن های آبیاری و انجمن استفاده کنندگان آب در سطح کانال های زراعتی
16. ساختن بند های آبگردان بشکل پخته و اساسی و گسترش برنامه های مدیریت آب در مزرعه
17. تثبیت دقیق مقدار آب موجود در بدخشان توسط نصب دستگاه های آب سنج بالای رودخانه ها.
18. ایجاد بند های ذخیره بالای رودخانه های بدخشان به منظور ذخیره و استفاده از آب های این رودخانه ها
- ی بدخشان، جهت توسعه بخش کشاورزی و صنعت برق. در هردو بخش متذکره کشور های آسیای میانه مدل های خوبی می باشند.
19. ایجاد کمیته حل منازعات آب در سطح ولایت ولسوالی ها .
20. تدویرتریننگ های آموزشی و مسلکی برای کارمندان آبیاری.
21. تهیه وسایط برای سروی و رفتن به ساحه
22. تهیه وسایل تخنیکی (توتل استیشن ،جی پی اس)
23. جلوگیری از ظایعات آب از طریق مدیریت تنظیم آب در مزرعه.
24. ایجاد کمیته های جنگلداری به همکاری مردم
25. همکاری ارگان های حکومتی
26. بالا بردن سطح آگاهی مردم
27. ایجاد پروژه های جنگلاتی
28. ازدیاد محافظین به منظور حفظ و مراقبت از جنگلات
29. مساعد نمودن زمینه کار برای جامعه روستایی
30. دریافت بدیل مواد سوخت
31. احیا و توسعه ساحات جنگلداری و واتر شیت ها (کمر بند سبز)
32. فراهم ساختن تسهیلات لازم برای محافظین داخلی و خارجی و حفاظت از منابع طبیعی و جلوگیری از تخلفات در ساحه از طریق استخدام محافظین و مردم.
33. گسترش فضای سبز و ایجاد قطن ها برای حفاظت مواشی مردم.

34. سروی مقدماتی در ولسوالی های کران و منجان ، اشکاشم ، زیباک ، شهر بزرگ ، تگاب و دروازاها به منظور تثبیت موجودیت حیوانات کمیاب.
35. ارتقای ظرفیت کارمندان به منظور مدیریت بهتر پارک ملی.
36. هماهنگی ارگانهای ذیربط بخصوص قوه اجراییه غرض تحقق قوانین.
37. جلب پروژه های دولتی و غیردولتی.
38. وضعیت زندگی و معیشتی مردم و احیاناً بهتر گردد
39. وضعیت حیات وحش به ویژه انواع کمیاب پارک ملی به حدی بهبود یابد که ازلیست انواع در حال خطر حذف شود.
40. آگاهی دهی مردم در مورد ارزش و اهمیت حیات وحش و محافظت آنها.

پیشنهاد برای بهتر سازی وضعیت مالداران در سطح روستاها:

1. اعمار طویله خانه های استندرد و ایجاد فارم های نمایشی گاو پروری و بزهای شیری.
2. تهیه خوراکه استندرد و متوازن و کافی حیوانی در چهار فصل سال.
3. اصلاح و تکثیر نسل های اصلاح شده حیوانی به روش القاح مصنوعی.
4. تطبیق واکسین های ضد امراض در مواشی در فصل معین سال که شیوع امراض پیشبینی میگردد .
5. اعمار یک دفترکاری برای مدیریت قرنطین در بندر اشکاشم.
6. تهیه و سایل ترانسپورتی جهت پیشبرد فعالیت های ساحوی و ترنری.
7. توزیع سرتیفیکیت های صحی به تجاران که محصولات حیوانی را صادر مینمایند .
8. ساختن کشتارگاه های استندرد در مرکز ولسوالی ها .
9. آگاهی دادن مالداران از طریق چارت ها ، رادیوها ، تلویزیون در رابطه به نگهداری و توسعه مالداری و وترنری .
10. توزیع سرتیفیکیت های صحی به تجاران که محصولات حیوانی را صادر مینمایند .
11. احصائیه گیری جدید مواشی ولایت بدخشان جهت بدست آوردن تازه ترین ارقام عملی گردد تا مطابق آن برنامه های انکشاف اقتصادی و خدمات مالداری در سطح ولایت و ولسوالی ها صورت گیرد.
12. راه اندازی سروی های چند مرحله یی جهت جمع آوری دقیق ترین معلومات از ساحه بشمول ظرفیت های منطوقی، نسل های تحت پرورش ، امکانات چراگاهی ، سطح آگاهی ، شیوه های رایج نگهداری و پرورش مواشی و پیشنهادات مالداران و در نهایت تعیین اولویت در تطبیق پروژه در ساحات مختلف.
13. طرح برنامه های زیربنایی در بخش های مختلف سکتور مالداری و تطبیق آن با در نظر داشت اولویت ها در ساحه بصورت مرحله وار ، بصورت کوتاه مدت ، میان مدت و طویل المدت.
14. جلوگیری از تطبیق برنامه های ناکام و بی نتیجه و تکراری.
15. ایجاد یک کمیته تخنیکی مسلکی متشکل از اشخاص مجرب و سابقه دار مسلکی در سطح ولایت و در سطح ولسوالی ها بخاطر بررسی و تائید برنامه ها و بخصوص بررسی برنامه های که قرار است توسط انجوها در ساحه تطبیق شود.

16.تنظیم تمام برنامه های که قراراست درساحه توسط انجوهای تطبیق شود مطابق استراتیژی مالداری ازجانب کمیته تخنیکوزارت زراعت .

17.ترتیب برنامه های کوتاه مدت , میان مدت و بلند مدت در بخش مالداری وصحت حیوانی درسطح ولایت بدخشان و اجرا آن توسط ریاست های زراعت ونهاد های مختلف بقسم برنامه های عیار شده درسطح روستاها.

18.ارتباط مسلکی ومنطقی پروژه های که درساحه تطبیق میشود با یکدگر تا تطبیق یک فعالیت باعث تداوم وتقویه فعالیت قبلی شود.

19.هماهنگی در تطبیق فعالیت های در پروژه های مختلف طورمثال اگر یک برنامه درقسمت اصلاح نسل کارمیکند , برنامه دیگر درقسمت ایجاد دستگاه تولید نایتروجن فعال گردد, به همین قسم برنامه دیگر درقسمت تغذیه وتهیه مواد خوراکه با کیفیت , سالیج , یوریا ترتمنت وخشت های مولاس فعالیت نماید, به همین ترتیب برنامه دیگر روی ایجاد مراکز جمع آوری شیر وپروسس لبنیات وبرنامه دیگر درقسمت توزیع گاوهای شیر وبرنامه دیگر روی عرضه خدمات صحت وترنری فعالیت نماید تا تطبیق یک برنامه بعد از ختم پروژه دچار چالش نشود.

20.تهیه برنامه های زراعتی ومالداری به تناسب رسانه های ملی وبین المللی برای روستا نشینان ازجانب ریاست زراعت ومؤسسات همکار درسطح ولایت سالانه تنظیم ومطابق به فصل سال برای مالداران معلومات ارایه گردد.

21.هر فعالیت که درساحه صورت میگیرد باید به اساس علاقه مندی وتقاضای مردم صورت گرفته وفعالیت ها تا رسیدن به نتیجه مورد نظر ادامه یابد نه اینکه در پروژه های سه ماهه وشش ماهه خلاصه شود.

22.هر پروژه که در ساحه انجام میشود ضرورت به پروژه های کوچک تقویتی وضمیموی دارد که موفقیت برنامه مربوطه به همین برنامه های ضمیموی میباشد.

23.از تطبیق پروژه های خود سر که بدون هماهنگی ریاست زراعت وادارات مسلکی انجام میشود جداً ممانعت به عمل آمده تا از مصرف هزینه جلوگیری شود.

پیشنهادهات بمنظور ایجاد سهولت برای جلب سرمایه گذاری و انکشاف سکتور خصوصی:

1. ایجاد و تطبیق پالیسی ها برای تشویق و حمایت سرمایه گذاری د رسکتور زراعت از طریق مراجع زیربط .

2. استفاده از تولیدات داخلی در قراردادهای و سهل سازی طرزالعمل ها در سرمایه گذاری در سطح ولایت وهمچنان حمایت متشبتین کوچک درسکتور زراعت ازطریق دولت ومؤسسات همکار

- بمنظور فعال نگهداشتن و بلند بردن سطح تولید شرکت های تولید تخم های بذری ، قوریه داران ، کوپراتیف های زراعتی ، اتحادیه های زراعتی و مالداری در ولایت بدخشان.
3. بلند بردن تکیس و محدود کردن واردات محصولات زراعتی که مشابه آن در داخل کشور تولید میگردد بخصوص در بخش میوه جات به عوض میوه های وارداتی از میوه های تولید وطن استفاده گردد.
4. سببایدی و معاونت ها جهت بلند بردن عواید دهاقین و مالداران و همچنان سرمایه گذارهای داخلی در کوپراتیف های زراعتی و مالداری ، انجمن های دهاقین و اتحادیه های زراعتی.
5. ایجاد بانک انکشاف زراعتی و تشویق بانک های خصوصی و دولتی جهت عرضه قرضه های دراز مدت با تکتانه مناسب برای سرمایه گذاران در سکتور زراعت.
6. حمایت دولت و مؤسسات همکاران دهاقین و تولید کنندگان داخلی در فصل سررسیدن میوه جات و سبزیجات هنگامی که قیمت ها کاهش پیدا میکند که در چنین شرایط داشتن سردخانه ها و دستگاه های پروسیس میتواند موثریت خود را داشته باشد.
7. پرداختن به مشکلات موارد از دامپینگ بعضی از کشور ها بخصوص ایران و پاکستان و امتیاز دادن به تولیدات داخلی در مقابل کالا های وارداتی توسط دولت و جامعه تمویل کننده.
8. اصلاح طرز العمل ثبت و راجستر ادویه فروشی های حیوانی و نباتی، تنظیم و معیاری ساختن آنها و تفویض جواز کار .

پیشنهادهای بمنظور بهتر شدن مسائل مربوط به مدیریت و رهبری در سطح ولایت.

1. با آنکه مسئولیت های ریاست ها در سطح ولایت خیلی مهم و اساسی میباشد مگر تشکیلات موجود در سطح ولایت بسنده نبوده باید در سطح هر ولسوالی برعلاوه مدیر خدمات زراعتی دومامور ترویج، یک نفر مامور جنگلات، یک نفر مامور مالداری ، یک نفر مامور حفاظه و یک نفر مامور اداری در نظر گرفته شود.
2. درپلانگذاری های انشکافی در سطح ولایت بدخشان توجه بیشتر در سکتور زراعت صورت گیرد و تیم مشترک در ترسیم پروژه های انشکافی از طریق مقام ولایت ایجاد گردد و بشکل منظم گروپ کاری انکشاف اقتصادی پیرامون حل مشکلات مردم دربخش های انکشافی راه برد های منظم و علمی را تهیه و پیشنهادات لازم را در مشوره با رهبری ولایت به مراجع مربوط و مؤسسات همکار تهیه بدارند.
3. تغیر و تبدیل اساس اصلاح اداره بوده و یک مدیر نباید بالاتر از پنج سال در عین بست کار نماید . و تغیر و تبدیل برای مامور در مسائل اداری نوآوری و سرعت کار را بوجود میآورد.
4. درپلانگذاری های انکشافی هماهنگی لازم با ولسوالی ها در سطح ولایت صورت گیرد و تیم مشترک در ترسیم پروژه های انشکافی بوجود آید.
5. دربلند بردن سطح مهارت های کاری کارمندان مربوط به سکتور زراعت و مالداری کورس های مسلکی دایر و از نقطه نظر ارتقای ظرفیت بیشتر سرمایه گذاری گردد .
6. دربخش زیربنا های اداری از قبیل داشتن تعمیر خدمات زراعتی، انجمن دهاقین و کوپراتیف ها در سطح ولسوالی ها باید اقدام جدی و عملی روی دست گرفته شود.

7. تهیه وسایط نقلیه بخصوص موتوسایکل برای کارمندان ساحوی از طریق مراجع دولتی و مؤسسات همکار صورت گیرد تا کارمندان ترویجی بتوانند در دور دست ها با دهاقین و مالداران رسیدگی نموده بتوانند .
8. استخدام به اساس لیاقت و شایستگی صورت گرفته واز استخدام افراد غیر مسلکی در زراعت جلوگیری گردد.
9. در لایحه وظایف کارمندان بخصوص در سطوح مدیریت ها که تداخل وظیفوی بیشتر مشاهده میشود اصلاحات لازم صورت گیرد چون تداخل وظیفوی باعث ضعف اداره میگردد.
10. چارت تشکیلاتی و فایل پرسونل ساخته شود و تمام اسناد مربوطه در آن ها جابجا و فهرست گردند. و نیز به منظور حفظ و نگهداشت سهل ساختن دسترسی به آن ها در دیتابیس ثبت و منظم ایدید گردد.
11. دربخش زیربنا های اداری از قبیل داشتن تعمیر خدمات زراعتی، انجمن دهاقین و کوپراتیف ها در سطح ولسوالی ها باید اقدام جدی و عملی روی دست گرفته شود.
12. برای ارتقای ظرفیت پرسونل ریاست زراعت در سطح ولایت تریننگ ها ، ورکشاپ ها ، سیمینار ها پلان و دایر گردند و نیز از طریق سیستم کوچینگ و مینتورینگ پرسونل در جریان کار ظرفیت سازی شوند.
13. مدیریت های خدمات زراعتی ولسوالی ها به مرکز از طریق انتر نیت وصل گردند.
14. مدیریت های خدمات زراعتی در سطح ولایت با وسایل مدرن و فرنیچر تجهیز شوند.
15. سیستم آرشیف و اسناد ریاست به منظور مصئونیت هر چه بیشتر منظم الکترونیکی ، فایل و ثبت شوند.
16. در سطح هر دیپارتمنت دیدگاه ، پروسیس مپ فعالیت ها ساخته شوند.
17. به منظور دریافت نقاط ضعیف و تبدیل آن به نقاط قوی حد اقل سالانه ریاست زراعت تشخیص ظرفیت گردد.

اولویت های عمده انکشاف سکتور زراعت و مالداری :

1. انکشاف اقتصاد خانواده ها در بخش زراعت و مالداری.

رشد زراعت و مالداری بدون در نظر گرفتن وضعیت اقتصادی خانواده و منابع تولیدی ولایت بدخشان ممکن نبوده و محدود بودن منابع تولیدی، سطح پائین اشتغال دایمی و کثرت نفوس بیش از یک ملیون چالش عمده فراروی خودکفایی میباشد و باید اعضای خانواده در مسائل مربوط به درآمد اقتصادی و انشکاف مهارت های تولیدی شامل ساخته شوند تا منابع تولیدی مدیریت گردیده و سطح مصرف پائین آمده میزان تولید بلند برود و مقصد تولید ماهیت مارکیت را بخود بگیرد .

2. حمایت از توسعه مالداری .

تعداد حیوانات در ولایت بدخشان به بیش از 1855841 راس مواشی میرسند که شامل بز، انواع گوسفند، گاو ، اسب و شتر میگردد باید گفت که کوهستانی بودن اراضی و موجودیت علفچرهای بهاری و تابستانی سبب گردیده تا بیشتر مردم ولایت بدخشان به شغل مالداری مصروفیت داشته باشند و همچنان علفچرهای این ولایت سالانه به بیش از سه ملیون مواشی میزبان بوده که تجمع مواشی زمینه را برای انکشاف پروسیس شیر و صنعت لبنیات در آینده ها میتواند مساعد سازد .

پرورش مواشی بگونه عصری انکشاف نکرده و مالداران این ولایت باید در بخش های اصلاح نسل، تکثیر نسل های بهترگاو، بز و گوسفند از نقطه نظر تولید و اقلیم، عرضه خدمات مالداري و وترنری، حفظ الصحه محیطی، جمع آوری شیر، پشم و تجارت پوست، و دیگر مسائل مرتبط به مالداري حمایت و همکاری شوند میتوان گفت در آینده های نزدیک بدخشان منحيث مارکيت برای مواشی وارد تبادله تجارتي در سکتور مالداري میگردد.

3. تنظیم منابع طبیعی و حفاظت از حیات وحش.

قطع بیرحمانه جنگلات و علفچرها بویژه در چند دهه اخیر جریان داشته که از این رو همه ساله شاهد سرازیر شدن سیلاب های موسومی، گرم شدن هوا، تخریب محیط زیست، و فرار و در انقراض قرار گرفتن حیوانات و پرندگان نادر در ولایت بدخشان هستیم. جنگلات و علفچرها نقش عمده در اقتصاد ولایت بدخشان داشته و حفاظت از این منابع خداداد جزئی عمده از وظایف افراد جامعه و بخصوص ادارات زیربط دولتی میباشد.

نظر به احصایه سازمان خوراکه و زراعت جهان ساحه جنگلات ولایت بدخشان به 14400 هکتار و علفچرها به 2698939 هکتار میرسد که امروز بیش از نصف این منابع از بین رفته و به زمین زراعتی، زمین های بکرو بایر و خانه های رهایشی تبدیل گردیده است.

منابع آبی ولایت بدخشان بدون مصرف باقی مانده و با تنظیم آبریزه ها میتوان به احیای جنگلات و حفظ بارندگی و افزایش رطوبت اقدام نمود.

4. آبیاری و مدیریت همه جانبه آب.

رشد زراعت در ولایت بدخشان با اراضی ناهموار و شرایط اقلیمی نا متوازن که دارد بدون توجه به مسائل آب مورد ضرورت مزارع ناممکن میباشد. کوهستانی بودن اراضی باعث میشود تا در جریان بارندگی ها و طغیان دریاها کانال های بزرگ، متوسط و خورد تخریب گردد و اراضی کم آبی که در این ولایت موجود است بگونه یک فصله مورد استفاده دهاقین قرار گیرد و برای ازدیاد اراضی قابل کشت و با کیفیت لازم است تا توجه لازم در احیای کانال های آب و مدیریت صورت گیرد.

5. انکشاف سکتور خصوصی.

سکتور خصوصی در کوتاه مدت و هم در دراز میتواند نقش بارز در انکشاف سکتور زراعت و مالداري داشته باشد، ریاست زراعت در تفاهم و حمایت رهبری ولایت بدخشان میخواهد سکتور خصوصی را در بخش های زراعت (تولید زعفران، باغداری و قوریه داری، تولید انواع مختلف سبزیجات، تولید حبوبات چون لوبیای سرخ، مغزباب، پروسیس سبزیجات و میوه جات، نباتات تیلی و صنعتی، ایجاد سردخانه ها و غیره موارد انکشافی) و مالداري (پروسیس شیر و پوست، تجارت مواشی خورد و بزرگ، اصلاح نسل، بیده سازی، صحت حیوانی) حمایت و تشویق نماید و برای اشتغال یابی، رشد اقتصاد و معرفی بهترمنابع و زیبایی های بدخشان برنامه های جهان گردی را حمایت و در این راستا پروژه سازی نماید.

ایجاد کوپراتیف های زراعتی و مالداري ، اتحادیه های تولید کنندگاه ،انجمن ها ، صنف های تولیدی ، بازارچه های فروش تولیدات محلی میتواند مقدمه برای حمایت از سکتور خصوصی باشد و زمینه را برای تحقق رویاهای بزرگ دهاقین و مالداران بدخشان فراهم نماید.

6. انکشاف باغداری و صنعت قوریه داری.

اقلیم بدخشان مناسب ترین شرایط برای انکشاف باغداری میباشد ، اقلیم نسبتا سرد تابستان سبب میگردد تا بهترین و باکیفیت ترین میوه تولید گردد و رطوبت بلند همراه با بارندگی های دوامدار یا ایلاقی بودن اراضی باعث میشود که آب برای آبیاری باغ میوه ضرورت نشود، امراض نباتی در شرایط آب و هوای بدخشان کمتر دیده میشود و در صورت مدیریت گردیدن امراض خطرناک میتوان در دراز مدت نقش خوب در تولید انواع میوه شامل انگور، سیب ، ناک ، گیلان، زردآلو، آلو، پسته و غیره در مارکیت افغانستان و بیرون مرزی داشته باشد.

قوریه داری در بدخشان به نسبت سرد بودن هوا و کوتاه بودن فصل نمویی یک سال بیشتر در تربیه نهالی ضرورت دارد و اگر سرمایه گذاری و حمایت مالی از قوریه داران ولایت بدخشان صورت گیرد میتوانند بهترین نهالی سیب، ناک، گیلان و زرد آلو و شفتالوی بدون مرض را تولید کنند و قوریه داری بمتابه تجارت و اشتغال تجارتي در بین تولید کننده گان نهالی مبدل گردیده و راه صادرات را به بیرون از ولایت بدخشان و همچنان بطرف تاجکستان داشته باشند.

7. مدیریت تنظیم مزرعه .

محدود بودن منابع تولید (زمین ، آب و تخم و مواشی) و بلند بودن قیمت عوامل تولید (کود کیمای، ماشین آلات زراعتی وادویه جات ضد امراض و آفات) ما را وامیدارد تا سطح آگاهی دهاقین و مالداران درمورد تولید با کیفیت ، مارکیتینگ وبازار یابی بلند برده شود و دهقان و مالدار منحصیث مدیر مدبر و دانا در مسائل تولیدی عمل نماید .

دهقان و مالدار باید توانایی شناخت امراض و آفات را در مزرعه داشته باشند و برای مهو آن کمک های اولیه را بدانند و با مراجع عرضه خدمت در تماس باشند، مراحل رشد مزرعه و مراقبت های زراعتی که لازم است باید داشته باشد. تولید را برای مفاد داشته باشد و این را باید درک کرده باشد چی را تولید کند، برای کی تولید میکند و به چی مقدار تولید کند و موقع عرضه در مارکیت چی زمانی است که دراین صورت میتوان زراعت مفهوم اشتغال تجارتي و اقتصادی را بخود بگیرد و سطح اقتصاد دهقان و مالدار بلند برود.

پلان های سال 1397-1398

ملاحظات: تفکیک پروژه ها به اساس نوعیت	فیصدی جندر		وجوه که به سال های ما بعد انتقال میگردد			بودجه سال 1396	تادیا ت به قرار دادی الی ختم ربع گذشته ته	مجموع مصارف وفیصدی پیشرفت کار پروژه ازشروع پروژه الی ختم سال گذشته		منبع تمویل کننده (دونر)	قیمت قرارداد پروژه	قیمت مجموعی وظرفیت پیشبینی شده پروژه		تاریخ شروع و ختم پروژه		اسم وموقعیت پروژه	برنامه ها	شماره
	زن	مرد	1399	1398	1397			ظرف یت پیش رفت کار شده	مجم وع مصا رف انجام شده			ظرفیت	قیمت مجموعی	ش وع	خ تم			
19	18	17	16	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
	10 %	9 0 %				0	0	0	0	0	0	200 هکتار زمین	200,0 00 دالر	1397	1396	احداث واترشیت ها و آبیگره ها در ساحه 250 هکتار در ولسوالی های شهر بزرگ،نسی ،شکی،کوف ،آب،مایمی ، تگاب ، تشکان ، کشتم ،ارگوو بهارک	برنامه تنظیم منابع طبیعی	1
	10 %	9 0 %				0	0	0	0	0	0	15 جریب زمین	52,63 1 دالر	1397	1396	احیا وحفاظت قوریه جات در ساحه 20 جریب زمین در ولسوالی های کشتم وبهارک		2
	40 %	6 0 %				0	0	0	0	0	0	50 هکتار زمین	100,0 00 دالر	1397	1396	ترویج وکشت نباتات طبی در ساحه 50 هکتار زمین در ولسوالی های شهر بزرگ و ارگو		3

		100%				0	0	0	0	0	0	4 کانال به مساحت به 40 کیلومتر	500,000 دالر	1397	1396	اعمار و ترمیم م کانال های زراعتی درولسوالی های جرم، اشکاشم، شغنن، خواهان و نسی.		
	50%	50%				0	0	0	0	0	0		400,000 دالر	1397	1396	اعمار و ترمیم م کانال آب زراعتی در فیض آباد (قریه جات قره قوزی، جته ، بای مله سی ، کوری، بتا ش، باغ شاه، دروازی ها)		4
	30%	70%				0	0	0	0	0	0	3 باب	60000 دالر	1397	1396	اعمار سه باب مرکز کمپلک سی پروسسه محصولات زراعتی درولسوالی های کشم، فیض آباد وبهارک	زراعتی	5

	20 %	8 0 %				0	0	0	0	0	0	1000 تن	500,000 دالر	1397	1396	توزیع 1000 تن تخم بذر و کود کیمیاوی برای 10000 نفر دهقان در ولسوالی های جرم، درایم، وردوج، ارگو، شکی، کشم، راعستان، یوان، واخان، بهارک، کوهستان، فیض آباد، تشکان، خواهان، شغنان، مایمی	6
	10 0%					0	0	0	0	0	0	400 خانواده	50,000 دالر	1397	1396	ایجاد باغچه های خانگی برای 400 خانواده در ولسوالی های بهارک، کشم، خاش، فیض آباد، درایم، نسی، مایمی، کوف اب، شغنان، اشکاشم وارگو	7
	10 0%					0	0	0	0	0	0	یک باب	100,000 دالر	1397	1396	تقویه و حمایه کز تخنیک و انتقال تکنالوژی زراعتی برای زنان در مرکز فیض آباد وارگو	8

																		400 قطعہ باغ تجارتی درساحہ 400 جریب زمین درولسوالی ہای درایم، مایمی، نسی، ارگو، شکی، کشم، اشکاشم، شہربزرگ، تگاب، فیض آباد.		9
	30 %	7 0 %				0	0	0	0	0	0	400 قطعہ باغ تجارتی	150,0 0 دالر	1397	1396			40 ایجاد مکتب مزرعوئی (FFS درولسوالی ہای ارگو، یاوان، خاش، شہربزرگ، شکی، تگاب، یمگان، تشان، درایم، ارغنجخواہ		10
	% 40	% 6 0				0	0	0	0	0	0	100 (FFS)	000، 50 دالر	1397	1396			150 احداث باب گرین ہوس در ولسوالی ہای نسی، مایمی، شغنان، اشکاشیم و شکی.		11

	20 %	8 0 %				0	0	0	0	0	0	10 باب	263,157 دالر	1397	1396	اعمار 10 باب تعمير كلينك حيوانى به شكل ستندرد تبييك درولسوالى هاى مايى، اشكاشم، يمگان، شغنان، شهدا، نسي، واخان، بهارك، كوهستان ،كوف آب وارگو	12
	50 %	5 0 %				0	0	0	0	0	0	50 باب مرکز آ موزش ى كوچ ك	400,000 دالر	1397	1396	ايجاد 50 باب مراكز كوچ ك آموزشى براى مالداران در رابطه به تربيه وپرورش وتغذيه حيوانات درولسوالى هاى راغستان، يقتل پايان، كوهستان، يمگان، كران ومنجان، وردوج، ياوان، درايم، تشكان ،ارگو وفيض آباد.	13

	10 0%					0	0	0	0	0	0	2400 راس	210,5 26 دالر	1397	1396	توزیع 2400 راس بزهای نسلی به منظور تولید کشمیره برای 600 نفر مالدار در ولسوالی های زیباک، اشکاشم، واخان، شغنان، شهدا، ارغنجخواه، کران و منجان، راغستان، کوهستان، نسی، کوف آب	14
		1 0 0 %				0	0	0	0	0	0	5 استیشن ن	35,08 7 دالر	1397	1396	ایجاد 5 استیشن القاح مصنوعی در ولسوالی های کشم، جرم، ارگو، درایم، شهدا ، یفتل پایان	15
	40 %	6 0 %				0	0	0	0	0	0	یک باب	500,0 00 دالر	1397	1396	ایجاد 1 باب مرکز پرویس محصولات حیوانی در ولسوالی بهارک	16

	50 %	5 0 %				0	0	0	0	0	0	10 فارم مرغداری	000، 210 دالر	1397	1396	ایجاد 10 فارم مرغداری ونصب 5 ماشین چوپه کشی به منظور تکثیر وتولید چوپه مرغ ها در ولسوالی های کشم، فیض آباد، بهارک، اشد، کاشیم، یوان، ارگو	17
	40 %	6 0 %				0	0	0	0	0	0	10 هکتار	300,0 00 دالر	1397	1396	احداث باغ های انگور، زردآ لو، بادام و ایجاد قوریه جات انگور در فیض آباد (قریه جات لای آبه، آس، وترنچی، ده ن آب، شورابک، چنه ودشت شهدا)	18
		1 0 0 %				0	0	0	0	0	0	11 عراده ملحقا ت	368,4 21 دالر	1397	1396	توزیع 11 عراده تراکتور همرا ه باملحقات آن در ولسوالی های راغستان، درایم، یوان، خواهان، ارگو و فیض آباد	19

20	20	50 %	50 %	0	0	0	0	0	0	0	یک باب	385,964 دالر	1397	1396	اعماریک باب تریننگ سنتر در مرکز فیض آباد با وسایل و تجهیزات
21	20	20 %	80 %	0	0	0	0	0	0	0	۷ باب	500,000 دالر	1397	1396	اعمار تعمیر و نت های ترویجی خدمات زراعتی در ولسوالی های سرحدی و ولسوالی بهارک و ارگو
22	10	10 %	90 %	0	0	0	0	0	0	0	سه باب	450,000 دالر	1397	1396	اعمار گدام استراتیژیک در ولسوالی های ارگو، جرم، بهارک هرکدام به ظرفیت 2000 متریک تن
22															مجموع

آدرس: ولایت بدخشان

شهر جدید پیوست با ریاست معارف

شخص ارتباطی: عبدالمجیب (مجیدی) مسئول MIS

شماره تماس: 0797528045

با احترام
انجنیر سید معین الدین (عینی)
رئیس زراعت، آبیاری و مالکاری